

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI KULTURNIH DOBARA

Član 1

U Zakonu o zaštiti kulturnih dobara ("Službeni list CG", broj 49/10) u članu 7 stav 1 tačka 3 riječ „tehničkih” zamjenjuje se riječju „konzervatorskih”.

Član 2

U članu 8 stav 2 riječi: „arhivske i” zamjenjuju se riječima: „arhivske ili”.

Član 3

U članu 10 riječ „opšteg” briše se.

Član 4

U članu 11 stav 1 tačka 7 poslije riječi „bibliotečke” stavlja se zarez i dodaje riječ „arhivske”.

Član 5

U članu 26 stav 1 tačka 4 riječi: „(ime i prezime, prebivalište i boravište za fizičko lice, odnosno naziv i sjedište za pravno lice)” brišu se.

Tačka 5 briše se.

Dosadašnje tač. 6, 7 i 8 postaju tač. 5, 6 i 7.

Član 6

U članu 47 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Organizator aukcijske prodaje kulturnog dobra je pravno lice.”

Član 7

U članu 52 stav 2 riječi: „mjera tehničke zaštite” zamjenjuju se riječima: „konzervatorskih mjera”.

Član 8

U članu 82 stav 1 tačka 1 poslije riječi „odredi” dodaje se riječ „pravno”.

U stavu 2 poslije riječi „vrši” dodaje se riječ „pravno”.

Član 9

U članu 84 poslije stava 4 dodaju se deset novih stavova, koji glase:

“(5) Istraživačka licenca izdaje se za period od pet godina.

(6) Pravnom licu prestaje da važi istraživačka licenca:

1) istekom perioda na koji je izdata;

2) ukoliko ne ispunjava uslove u pogledu potrebnog broja zaposlenih ili članova sa odgovarajućom stručnom spremom ili istraživačkom licencom;

3) u slučaju promjene naziva ili pravnog statusa;

4) u slučaju prestanka rada.

(7) Fizičkom licu prestaje da važi istraživačka licenca:

1) istekom perioda na koji je izdata;

- 2) na zahtjev tog lica;
 - 3) ako to lice postane trajno nesposobno za vršenje arheoloških istraživanja i konzervatorskih istraživanja ili izgubi poslovnu sposobnost.
 - (8) Prestanak važenja istraživačke licence utvrđuje Ministarstvo rješenjem.
 - (9) Pravno lice iz stava 6 ovog člana i fizičko lice iz stava 7 tač. 1 i 2 ovog člana ima pravo na ponovno izdavanje istraživačke licence kada ispuní uslove iz st. 3 i 4 ovog člana.
 - (10) Istraživačka licenca će se oduzeti pravnom i fizičkom licu, ako:
 - 1) je izdata na osnovu netačnih podataka i dokaza;
 - 2) prestane da postoji bilo koji uslov za njeno izdavanje, a imalac istraživačke licence to nije prijavio u propisanom roku;
 - 3) je imalac istraživačke licence vršio arheološko ili konzervatorsko istraživanje bez odobrenja ili suprotno odobrenju za istraživanje;
 - 4) je imalac istraživačke licence arheološkim ili konzervatorskim istraživanjem nanio štetu ili doveo u opasnost kulturno dobro.
 - (11) U slučaju iz stava 10 tač. 3 i 4 ovog člana istraživačka licenca će se oduzeti i rukovodiocu istraživanja.
 - (12) Lice kojem je oduzeta istraživačka licenca nema pravo na izdavanje istraživačke licence u roku od pet godina od dana oduzimanja istraživačke licence.
 - (13) Istraživačka licenca objavljuje se na internet stranici Ministarstva.
 - (14) Ministarstvo vodi registar izdatih istraživačkih licenci.”
- Stav 5 mijenja se i glasi:
- “(15) Bliže uslove i način izdavanja, prestanka važenja i oduzimanja istraživačke licence, kao i sadržaj i način vođenja registra izdatih istraživačkih licenci propisuje Ministarstvo.”
- Dosadašnji stav 5 postaje stav 15.

Član 10

U članu 90 stav 2 poslije riječi „zaštite“ dodaju se riječi: „izrađuje i“.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„(5) Bliži sadržaj studije zaštite propisuje Ministarstvo.“

Član 11

U članu 102 stav 1 riječi: „za koje se ne izdaju urbanističko - tehnički uslovi“ brišu se.

Član 12

U članu 103 stav 1 riječ „tehnička“ briše se.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„(5) Bliži sadržaj konzervatorskog projekta propisuje Ministarstvo.”

Član 13

U članu 105 stav 1 poslije riječi „odredi“ dodaje se riječ „pravno“.

Član 14

U članu 106 poslije stava 4 dodaju se devet novih stavova, koji glase:

“(5) Konzervatorska licenca izdaje se za period od pet godina.

(6) Pravnom licu prestaje da važi konzervatorska licenca:

- 1) istekom perioda na koji je izdata;
- 2) ukoliko ne ispunjava uslove u pogledu potrebnog broja zaposlenih ili članova sa odgovarajućom stručnom spremom ili konzervatorskom licencom;

- 3) u slučaju promjene naziva ili pravnog statusa;
- 4) u slučaju prestanka rada.
- (7) Fizičkom licu prestaje da važi konzervatorska licenca:
 - 1) istekom perioda na koji je izdata;
 - 2) na zahtjev tog lica;
 - 3) ako to lice postane trajno nesposobno za izradu studije zaštite i konzervatorskog projekta i za sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima ili izgubi poslovnu sposobnost.
- (8) Prestanak važenja konzervatorske licence utvrđuje Ministarstvo rješenjem.
- (9) Pravno lice iz stava 6 ovog člana i fizičko lice iz stava 7 tač. 1 i 2 ovog člana ima pravo na ponovno izdavanje konzervatorske licence kada ispuni uslove iz st. 3 i 4 ovog člana.
- (10) Konzervatorska licenca će se oduzeti pravnom i fizičkom licu, ako:
 - 1) je izdata na osnovu netačnih podataka i dokaza;
 - 2) prestane da postoji bilo koji uslov za njeno izdavanje, a imalac konzervatorske licence to nije prijavio u propisanom roku;
 - 3) je imalac konzervatorske licence izvodio radove na kulturnom dobru bez konzervatorskog projekta na koji je nadležni organ dao saglasnost;
 - 4) je imalac konzervatorske licence izvođenjem radova ugrozio ili doveo u opasnost kulturno dobro.
- (11) Lice kojem je oduzeta konzervatorska licenca nema pravo na izdavanje konzervatorske licence u roku od pet godina od dana oduzimanja konzervatorske licence.
- (12) Konzervatorska licenca objavljuje se na internet stranici Ministarstva.
- (13) Ministarstvo vodi registar izdatih konzervatorskih licenci.”
- Stav 5 mijenja se i glasi:
“(14) Bliže uslove i način izdavanja, prestanka važenja i oduzimanja konzervatorske licence, kao i sadržaj i način vođenja registra izdatih konzervatorskih licenci propisuje Ministarstvo.”
- Dosadašnji stav 5 postaje stav 14.

Član 15

U članu 119 stav 5 riječi: „iz člana 119 stav 1 ovog zakona“ zamjenjuju se riječima: „iz stava 1 ovog člana“.

Član 16

Član 131 mijenja se i glasi:

„Upravni nadzor

Član 131

- (1) Nadzor nad zakonitošću upravnih akata, zakonitošću i cjelishodnošću rada nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo.
- (2) Poslove inspekcijskog nadzora nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora preko inspektora za kulturnu baštinu i inspektora za kulturna dobra (u daljem tekstu: inspektor), u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.“

Član 17

Čl. 134 do 140 mijenjaju se i glase:

“Član 134

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 9.000 eura do 12.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) proda kulturno dobro neposrednom pogodbom, a prvo ga preko Ministarstva ne ponudi državi (član 46 stav 1);

2) kulturno dobro proda drugom licu pod povoljnijim uslovima od uslova koji su bili ponuđeni državi, odnosno opštini (član 46 stav 3);

3) ugovor o kupoprodaji kulturnog dobra ne zaključi u pisanoj formi i ne dostavi ga Upravi u roku od osam dana od dana zaključivanja (član 49 stav 1).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, odgovorno lice u državnom organu, organu državne uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave novčanom kaznom u iznosu od 900 eura do 1.200 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 1000 eura do 1.300 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 2.700 eura do 3.600 eura.

Član 135

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 eura do 13.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice - organizator aukcije ako kulturno dobro prodaje na aukciji a najkasnije 30 dana prije dana održavanja aukcije ne obavijesti Ministarstvo o mjestu i vremenu održavanja aukcije i o početnoj cijeni kulturnog dobra (član 47 stav 1).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu koje je organizator aukcijske prodaje kulturnog dobra novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 1.300 eura.

Član 136

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 11.000 eura do 14.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) kupcu ne predoči da je predmet kupoprodaje kulturno dobro, dokaz o vlasništvu nad kulturnim dobrom, mjere koje treba preduzeti na zaštiti kulturnog dobra i dokaz da je Ministarstvo obaviješteno o prodaji kulturnog dobra (član 50 stav 1);

2) ne vodi evidenciju o porijeklu, prodajnoj cijeni i kupcima antikviteta i umjetnina (član 51 stav 1 tačka 1);

3) sa kupcem antikviteta i umjetnine ne zaključi ugovor u pisanoj formi (član 51 stav 1 tačka 3);

4) ne obavijesti Upravu o prometu antikviteta i umjetnina (član 51 stav 1 tačka 4).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, odgovorno lice u državnom organu, organu državne uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave novčanom kaznom u iznosu od 1100 eura do 1.400 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 1000 eura do 1.300 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 3.300 eura do 4.200 eura.

Član 137

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 8.000 eura do 12.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne odredi pravno lice koje će vršiti stručni nadzor nad istraživačkim radovima (član 82 stav 1 tačka 1);

2) u toku vršenja istraživanja ne vodi redovno i uredno dokumentaciju o izvršenim istraživačkim radovima i preduzetim mjerama zaštite (član 82 stav 1 tačka 2);

3) ne preduzme potrebne mjere za fizičko i tehničko obezbijeđenje područja, objekta i nalaza tokom i nakon istraživanja (član 82 stav 1 tačka 3);

4) ne omogući zainteresovanim stručnjacima i naučnicima da razgledaju nalazišta i nalaze (član 82 stav 1 tačka 5);

5) u roku od 60 dana od isteka roka za vršenje istraživanja ne dostavi Upravi preliminarne izvještaj o izvršenom istraživanju (član 82 stav 1 tačka 6);

6) u roku od jedne godine od isteka roka za vršenje istraživanja ne dostavi Upravi konačni izvještaj sa kompletnom dokumentacijom o izvršenom istraživanju (član 82 stav 1 tačka 7);

7) u roku od tri godine od isteka roka za vršenje istraživanja ne objavi rezultate istraživanja (član 82 stav 1 tačka 8);

8) u roku od godinu dana od isteka roka za vršenje istraživanja ne preda pokretne nalaze subjektu koji odredi Vlada (član 82 stav 1 tačka 9).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 800 eura do 1.200 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 900 eura do 1.300 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 2.400 eura do 3.600 eura.

Član 138

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 4.000 eura do 9.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) unese ili uveze kulturno dobro iz inostranstva a ne prijavi ga Upravi odmah a najkasnije u roku od osam dana od dana unošenja, odnosno uvoza (član 55);

2) ne koristi kulturno dobro za tradicionalnu ili drugu odgovarajuću namjenu koju odredi Uprava (član 57 stav 1);

3) upotrijebi kulturno dobro ili njegov prepoznatljiv dio za reklamu, kao element firme, za izradu suvenira, filmskog ili fotografskog materijala ili u druge komercijalne svrhe, na način koji ugrožava njegov integritet, bez odobrenja Uprave (član 58 stav 1);

4) izrađuje komercijalnu kopiju, a zavisno od vrste kulturnog dobra na svaku komercijalnu kopiju ne stavi oznaku "kopija", naziv kulturnog dobra, period i lokalitet iz kojeg potiče i ime autora (član 58 stav 4);

5) vrši arheološko istraživanje i konzervatorsko istraživanje koje zadire u integritet kulturnog dobra, bez odobrenja Uprave (član 81 stav 1);

6) ne odredi pravno lice koje će vršiti stručni nadzor nad izvođenjem radova na kulturnom dobru (član 105 stav 1);

7) ne odredi lice koje će rukovoditi izvođenjem radova na kulturnom dobru (član 105 stav 2).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 600 eura do 1.600 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 2, 3, 4 i 6 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u državnom organu, organu državne uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 800 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 400 eura do 900 eura.

(5) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 1.200 eura do 2.700 eura.

Član 139

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 6.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) prilikom izvođenja građevinskih, poljoprivrednih ili bilo kojih drugih radova i aktivnosti na kopnu ili u vodi naiđe na nalaze od arheološkog značaja, a ne prekine radove i ne obezbijedi nalazište, odnosno nalaze od eventualnog oštećenja, uništenja i od neovlašćenog pristupa drugih lica (član 87 stav 1 tačka 1);

2) prilikom izvođenja građevinskih, poljoprivrednih ili bilo kojih drugih radova i aktivnosti na kopnu ili u vodi naiđe na nalaze od arheološkog značaja, a ne prijavi odmah nalazište, odnosno nalaz Upravi, najbližoj javnoj ustanovi za zaštitu kulturnih dobara, organu uprave nadležnom za poslove policije ili organu uprave nadležnom za poslove sigurnosti na moru (član 87 stav 1 tačka 2);

3) prilikom izvođenja građevinskih, poljoprivrednih ili bilo kojih drugih radova i aktivnosti na kopnu ili u vodi naiđe na nalaze od arheološkog značaja, a ne sačuva otkrivene predmete na mjestu nalaženja u stanju u kojem su nađeni do dolaska ovlašćenih lica subjekata iz člana 87 stav 1 tačka 2 ovog zakona (član 87 stav 1 tačka 3);

4) prilikom izvođenja građevinskih, poljoprivrednih ili bilo kojih drugih radova i aktivnosti na kopnu ili u vodi naiđe na nalaze od arheološkog značaja, a ne saopšti sve relevantne podatke u vezi sa mjestom i položajem nalaza u vrijeme otkrivanja i o okolnostima pod kojima su otkriveni (član 87 stav 1 tačka 4).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 900 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 600 eura do 1.000 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 1.800 eura do 3.000 eura.

Član 140

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 11.000 eura do 16.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) odmah a najkasnije u roku od osam dana ne prijavi Upravi svaku pravnu i fizičku promjenu na kulturnom dobru (član 116);

2) kulturno dobro ne čuva, pravilno ne koristi, redovno ne održava ili blagovremeno ne sprovodi druge propisane ili utvrđene mjere zaštite (član 117 stav 1);

3) po prethodnom obavještenju ne dopusti Upravi i drugom licu koje ima odobrenje Uprave da pregleda, evidentira, dokumentuje, istražuje i snima kulturno dobro, uzima uzorke materijala i sprovodi utvrđene mjere zaštite (član 118 stav 1);

4) u skladu sa prirodom i namjenom kulturnog dobra i organizacijom svoga rada ne omogućiti pojedinačni i kolektivni pristup kulturnom dobru koje posjeduje (član 119 stav 1);

5) na zahtjev javne ustanove za zaštitu kulturnih dobara privremeno ne ustupi kulturno dobro koje posjeduje javnoj ustanovi radi prezentacije javnosti (član 119 stav 2).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu, odgovorno lice u državnom organu, organu državne uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 1.500 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 1.100 eura do 1.600 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 3.300 eura do 4.800 eura.”

Član 18

Poslije člana 141 dodaje se novi član koji glasi:

„Donošenje i usklađivanje podzakonskih akata

Član 141a

(1) Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Podzakonski akti doneseni do stupanja na snagu ovog zakona uskladiće se sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 19

Poslije člana 142 dodaje se novi član koji glasi:

“Utvrdjivanje statusa spomenika kulture

Član 142a

(1) Spomenici kulture čiji je status utvrđen po ranijim propisima, a čije kulturne vrijednosti nijesu revalorizovane do dana stupanja na snagu ovog zakona, imaju status kulturno dobro u skladu sa ovim zakonom.

(2) Rješenje o utvrđivanju statusa kulturno dobro u smislu stava 1 ovog člana, donijeće se u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 20

Poslije člana 143 dodaje se novi član koji glasi:

“Utvrdjivanje granica nepokretnog kulturnog dobra

Član 143a

Granice zaštićene okoline nepokretnih kulturnih dobara, koje nijesu utvrđene do dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrdiće se rješenjem iz člana 142a stav 2 ovog zakona.”

Član 21

Poslije člana 147 dodaju se dva nova člana koji glase:

“Započeti postupci po zahtjevima za izdavanje istraživačke i/ili konzervatorske licence

Član 147a

Postupci za izdavanje istraživačke i/ili konzervatorske licence u kojima nijesu donijeta konačna rješenja, okončaće se po ovom zakonu.

Relicenciranje

Član 147b

(1) Pravna i fizička lica koja na dan stupanja na snagu ovog zakona imaju istraživačku i/ili konzervatorsku licencu, dužna su da Ministarstvu dostave zahtjev za relicenciranje u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Pravnim i fizičkim licima koja u roku iz stava 1 ovog člana ne dostave zahtjev za relicenciranje, prestaje da važi licenca.”

Član 22

Poslije člana 148 dodaju se dva nova člana koji glase:

“Primjena planskih dokumenata donesenih po ranijim propisima

Član 148a

Za izradu konzervatorskog projekta za sprovođenje konzervatorskih mjera za nepokretno kulturno dobro koje se nalazi na području za koje nije u skladu sa ovim zakonom donesen odgovarajući planski dokument, Uprava izdaje konzervatorske uslove u skladu sa članom 102 ovog zakona.

Prestanak ranijeg propisa o prekršajima

Član 148b

Danom stupanja na snagu ovog zakona, prestaje da važi član 29 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje (“Službeni list CG”, broj 40/11).”

Član 23

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje Zakona o zaštiti kulturnih dobara sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. Razlozi za donošenje zakona

Ustavom Crne Gore kulturna baština je prepoznata kao dobro od opšteg interesa, koje je svako dužan da čuva a država da je štiti. Najznačajniji dio kulturne baštine čine materijalna i nematerijalna kulturna dobra, koja predstavljaju svojevrsno svjedočanstvo o prošlosti odnosno prisutnosti čovjeka i ljudskih zajednica u prostoru i vremenu, njihovim aktivnostima, stremljenjima, kretanjima i razvitku. Praksa u sprovođenju Zakona o zaštiti kulturnih dobara, pokazala je određene probleme u primjeni, te se iskazala potreba za izmjenama i dopunama ovog zakona.

Shodno izloženom, Programom rada Ministarstva kulture za 2017. godinu, za II kvartal, planirane su izmjene i dopune Zakona o zaštiti kulturnih dobara, u cilju potpunog usaglašavanja, kao i preciziranja odredbi koje izazivaju probleme u praksi u postupku revalorizacije kulturnih dobara i normativnog definisanja načina prestanka i oduzimanja konzervatorske i istraživačke licence. Ovom prilikom odredbe ovog propisa se usaglašavaju i sa novim Zakonom o upravnom postupku, koji je Skupština Crne Gore donijela dana 16.12.2014. godine („Službeni list CG“, br. 56/14 i 20/15), a koji će se primjenjivati od 01.07.2017. godine, te Zakonom o prekršajima ("Službeni list Crne Gore", br. 01/11, 06/11, 39/11, 32/14).

Predložene izmjene i dopune konceptijski i sadržinski, odgovaraju upodobljavanju sa novim propisom o upravnom postupku i rješavanju realnih i stvarnih izazova u oblasti zaštite kulturnih dobara. Takođe, istima je predviđeno donošenje dva nova podzakonska akta, i usklađivanje dva važeća.

III. Usaglašenost zakona sa pravnom tekovinom Evropske unije i potvrđenim međunarodnim konvencijama

Problematika zaštite kulturnih dobara je predmet regulative evropskog zakonodavstva i potvrđenih međunarodnih konvencija, ali ne postoji potreba usaglašavanja predloženih izmjena Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara, sa odgovarajućim međunarodnim propisima.

IV. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

Članom 1 Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara, vrši se terminološko usklađivanje u članu 7 sa ostalim odredbama zakona, a sve u cilju ostvarivanja zaštite kulturnih dobara, koji su detaljno razrađeni u posebnom dijelu zakona.

Članom 2 vrši se odgovarajuća a suštinska izmjena kako bi se obezbijedio mehanizam opredijeljenja fizičkih i pravnih lica u obavljanju određene djelatnosti ili više njih, a koje su razrađene i propisane drugih propisima, i otvorila mogućnost obavljanja poslova zaštite kulturnih dobara u skladu sa ovim zakonom.

Članom 3 vrši se usklađivanje sa novim propisom o upravnom postupku.

Članom 4 vrši se tehničko usklađivanje čl. 8 i 11 zakona, budući da se arhivska djelatnost obavlja unutar sistema kulturne baštine, a arhivska građa predstavlja dio kulturne baštine.

Članom 5 vrše se odgovarajuće izmjene u smislu sadržaja rješenja o utvrđivanju statusa kulturno dobro, a u vezi podataka koji nijesu od značaja za donošenje istog i uspostavljanja zaštite kulturnog dobra. Praksa je pokazala da je u velikom broju slučajeva, nemoguće utvrditi sve propisane podatke što odugovlači sami postupak, i dovodi u opasnost potencijalno kulturno dobro, koje se, shodno izloženom ne može staviti pod pravnu zaštitu. U cilju efikasnosti postupka i adekvatne zaštite kulturnih dobara, predložena izmjena je opravdana.

Članom 6 vrši se obezbjeđivanje aukcijske prodaje kulturnog dobra, u smislu preciziranja ko može biti organizator iste.

Članom 7 vrši se tehničko i terminološko usklađivanje sa ostalim odredbama zakona.

Čl. 8 i 13 vrši se preciziranje i uređenje instituta nadzora nad istraživanjem kulturnog dobra i izvođenjem radova na kulturnom dobru, iz razloga prisutnih zloupotreba u praksi. Cijeneci sadržaj eventualnog arheološkog lokaliteta, odnosno strukturu kulturnog dobra, koji podrazumijeva multidisciplinarni pristup navedenom, potrebno je uključivanje više od jednog stručnjaka, što nije moguće kada nadzor vrši fizičko lice. Shodno tome, a imajući u vidu dosadašnju praksu, opravdana je potreba da poslove nadzora vrši pravno lice, koje u redu zaposlenih ima stručna i kompetentna lica za vršenje ovih poslova.

Čl. 9 i 14 vrši se usklađivanje sa preporukama iz giljotine propisa. S tim u vezi, sprovođenje predmetnih odredbi Zakona, pokazalo je određene probleme u praksi, pa je shodno tome predviđeno uvođenje roka važenja istraživačke licence i konzervatorske licence. Imajući u vidu transparentnost rada Ministarstva, uvodi se obaveza objavljivanja navedenih licenci na sajtu Ministarstva, kako bi iste bile dostupne zainteresovanoj i široj javnosti. Takođe, u smislu izjednačavanja prava i obaveza pravnih i fizičkih lica, propisani su uslovi za prestanak važenja i mogućnosti ponovnog izdavanja navedenih licenci i za fizička lica.

Članom 10 se precizno definiše da i Uprava može da izrađuje studiju zaštite kulturnih dobara, budući da je važeća odredba stvorila određene dileme u praksi, a da Uprava može povjeriti izradu iste pravnom licu koje ima konzervatorsku licencu. Takođe, u dosadašnjoj praksi ukazala se potreba za izradom podzakonskog akta koji će bliže urediti sadržaj studije zaštite kulturnih dobara, čime će se obezbijediti svi potrebni elementi i kvalitet, ne samo same studije, već i planskih dokumenata u čijem sastavu se studije zaštite nalaze.

Članom 11 vrši se preciziranje odredbe, imajući u vidu probleme u praksi, prilikom postupanja po zahtjevima za izdavanje konzervatorskih uslova, od strane Uprave. U tom smislu, konzervatorski uslovi se izdaju za sve vrste radova na nepokretnim kulturnim dobrima, kako bi se obezbijedilo poštovanje ove odredbe od strane svih vlasnika i držaoca nepokretnih kulturnih dobara.

Članom 12 vrši se terminološko i tehničko usklađivanje sa ostalim odredbama zakona, kao i propisivanje obaveze izrade podzakonskog akta koji će bliže urediti sadržaj konzervatorskog projekta,

čime će se obezbijediti njegovo strukturalno odvajanje od glavnog projekta, koji je propisan odgovarajućim propisima iz oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata.

Članom 15 vrši se ispravka tehničke greške.

Članom 16 vrši se usklađivanje sa Zakonom o državnoj upravi i Zakonom o inspekcijskom nadzoru, u pogledu poslova nadzora koje vrši Ministarstvo, i poslova nadzora koje vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove.

Članom 17 vrši se usaglašavanje ovog zakona sa Zakonom o prekršajima, kao i odgovarajuće usklađivanje sa čl. 6, 7 i 12 Prijedloga zakona. Ovo posebno što je izvršeno usklađivanje materijalnih odredaba ovog zakona sa kaznenim odredbama, te određivanje iznosa novčanih kazni, za koje se pokazalo da su visine istih neusklađene u odnosu na pravna, fizička i odgovorna lica, i preduzetnike.

Članom 18 vrši se usklađivanje važećih podzakonskih akata sa predloženim izmjenama i dopunama koji se odnose na istraživačku licencu i konzervatorsku licencu, te donošenje novih podzakonskih akata koji se odnose na propisivanje bližeg sadržaja studije zaštite kulturnih dobara i bližeg sadržaja konzervatorskog projekta. Predlaže se rok od šest mjeseci za usklađivanje, odnosno dvanaest mjeseci za donošenje, od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Čl. 19 i 20 se uvodi novi rok za donošenje rješenja o utvrđivanju statusa kulturno dobro spomenicima kulture, te za utvrđivanje granica zaštićene okoline, imajući u vidu da je praksa pokazala da rok od 3 godine nije dovoljan da se izvrši revalorizacija svih spomenika kulture, te utvrde navedene granice. Predviđenim dopunama spomenici kulture, koji su stekli status po ranijim propisima, stavljaju se pod pravnu zaštitu i na taj način se štite od potencijalne devastacije, do donošenja rješenja o utvrđivanju statusa kulturno dobro shodno ovom zakonu. Granice zaštićene okoline, s tim u vezi, utvrđuju se rješenjem o utvrđivanju statusa kulturno dobro.

Članom 21 uređuje se pitanje započetih postupaka po zahtjevima pravnih i fizičkih lica za izdavanje istraživačke i/ili konzervatorske licence. Naime, kod započetih postupaka primjenjuju se odredbe zakona, koji je važio do dana stupanja na snagu predloženog Zakona o izmjenama i dopunama. Takođe, ovim članom propisano je relicenciranje, kao institut kojim će ministarstvo imati kontrolu nad svim izdatim licencima i obezbijediti ravnopravan status svim imaocima licence u sistemu.

Članom 22 se vrši usklađivanje sa ostalim odredbama zakona, koji se odnose na konzervatorske mjere i konzervatorski projekat, kao i prestanak važenja propisa o prekršajima, budući da su odredbe kojima su propisane novčane kazne za prekršaje uvrštene u tekst Prijedloga.

V. Procjena finansijskih sredstava za sprovođenje zakona

Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva za sprovođenje ovog zakona. U tom smislu, ovaj propis neće imati uticaja na građane i budžet, ali je u procesu njegove pripreme urađena detaljna RIA.

**ODREDBE ZAKONA O ZAŠTITI KULTURNIH DOBARA („Službeni list CG“, br.
49/10) KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJAVAJU**

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 7

Zaštita kulturnih dobara ostvaruje se preduzimanjem odgovarajućih mjera neophodnih za njihovu identifikaciju, očuvanje i prezentaciju, a naročito:

- 1) primjenom propisanih upravnih mjera i radnji;
- 2) osnivanjem, organizovanjem i osposobljavanjem specijalizovanih organa i službi i obrazovanjem stručnih i savjetodavnih tijela, na državnom i lokalnom nivou;
- 3) primjenom stručnih, naučnih, tehničkih i drugih mjera zaštite;
- 4) donošenjem i sprovođenjem programa upravljanja, obnove i revitalizacije;
- 5) odgovarajućim tretmanom u planskim dokumentima i preduzimanjem mjera zaštite životne sredine, u skladu sa ovim i posebnim zakonima;
- 6) ustanovljavanjem informacionog sistema kulturnih dobara i njegovim povezivanjem sa odgovarajućim informacionim sistemima i mrežama na državnom i međunarodnom nivou;
- 7) razvojem međunarodne saradnje i pomoći;
- 8) očuvanjem i primjenom tradicionalnih zanata, vještina i materijala od značaja za sprovođenje mjera zaštite;
- 9) saradnjom i podsticanjem vlasnika i držalaca na održivo korišćenje kulturnih dobara;
- 10) podsticanjem aktivnosti nevladinih organizacija i privatnih inicijativa;
- 11) edukacijom stanovništva, razvojem svijesti o značaju kulturnih dobara, rizicima kojima su ona izložena i o potrebama njihove zaštite i očuvanja;
- 12) upravljanjem rizicima kojima su izložena kulturna dobra;
- 13) izradom dokumentacije o kulturnim dobrima i njihovom promocijom i popularizacijom.

Član 8

(1) Upravne i sa njima povezane stručne poslove na zaštiti kulturnih dobara vrši organ uprave nadležan za zaštitu kulturnih dobara (u daljem tekstu: Uprava).

(2) Stručne poslove na zaštiti kulturnih dobara, koji nijesu u nadležnosti Uprave, mogu da vrše pravna i fizička lica koja ispunjavaju uslove za obavljanje konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti, u skladu sa ovim i posebnim zakonima.

Član 10

Uspostavljanje zaštite i utvrđivanje i obezbjeđivanje sprovođenja mjera zaštite kulturnih dobara vrši se po pravilima opšteg upravnog postupka, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 11

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) antikvitet je svaka pokretna stvar starija od 75 godina;
- 2) ambijentalna vrijednost je karakteristično svojstvo i osobenost autentično očuvanog okruženja kulturnog dobra;
- 3) arheološko nalazište je dio prostora na kopnu i pod vodom sa ostacima građevina ili drugih radom stvorenih predmeta;

- 4) arheološki rezervat je prostorno ograničeno područje koje sadrži bilo kakve tragove ljudskog postojanja u daljoj prošlosti, uključujući i mjesta gdje nema vidljivih ostataka na kopnu ili ispod vode, čije je iskopavanje i istraživanje ostavljeno budućim generacijama;
- 5) držalac kulturnog dobra je pravno ili fizičko lice koje posjeduje kulturno dobro, a nije njegov vlasnik;
- 6) inkunabula je knjiga koja potiče iz vremena pronalaska štamparske vještine pa do početka XVI vijeka;
- 7) javna ustanova za zaštitu kulturnih dobara je ustanova koju je osnovala država ili opština za obavljanje konzervatorske, muzejske, bibliotečke ili kinotečke djelatnosti;
- 8) kopija je imitacija kulturnog dobra ili njegovog prepoznatljivog dijela, bez obzira na vrstu materijala, tehniku izrade i veličinu u odnosu na original;
- 9) kulturna baština je skup dobara naslijeđenih iz prošlosti koje ljudi prepoznaju kao odraz i izraz svojih vrijednosti, vjerovanja i tradicija, koja su u stalnom procesu evoluiranja, uključujući i sve aspekte njihove okoline koji proizilaze iz međusobnog djelovanja ljudi i prirode u vremenu, nezavisno od vlasništva;
- 10) kultno mjesto je prostor koji je po narodnom predanju ili vjerovanju predmet posebnog značaja ili obožavanja;
- 11) kulturni pejzaž je prostor čiji je karakteristični izgled rezultat akcije i interakcije prirodnih i antropogenih faktora kroz duži vremenski period;
- 12) kulturni predmet je dobro koje je, prije ili poslije protivpravnog odnošenja sa teritorije države članice Evropske Unije ili druge države, klasifikovano kao nacionalno blago koje ima umjetničku, kulturnu, istorijsku ili arheološku vrijednost, na osnovu nacionalnog zakonodavstva ili administrativnog postupka, u skladu sa članom 36 Ugovora o funkcionisanju Evropske Unije;
- 13) kulturna vrijednost su utvrđena karakteristična svojstva i osobenosti kulturnog dobra koja su od trajnog istorijskog, umjetničkog, naučnog, arheološkog, arhitektonskog, antropološkog, tehničkog ili drugog društvenog značaja;
- 14) matična ustanova kulture je ustanova koja je ovlašćena za obavljanje matičnih poslova u određenoj oblasti ili djelatnosti kulture, u skladu sa zakonom;
- 15) očuvanje kulturnog dobra je produžavanje trajanja svojstava i osobenosti kulturnog dobra koja predstavljaju njegovu kulturnu vrijednost, kao i sprječavanje propadanja kulturnog dobra i obezbjeđivanje njegove namjene i funkcije;
- 16) planski dokumenti su državni i lokalni planski dokumenti koji se izrađuju i donose u skladu sa zakonom kojim se uređuje prostor;
- 17) prezentacija je skup postupaka i mjera kojima se kulturno dobro čini dostupnim javnosti;
- 18) rehabilitacija je uspostavljanje izgubljene funkcionalnosti kulturnog dobra;
- 19) revalorizacija je stručna ili naučna ocjena svojstava, osobenosti i značaja kulturnog dobra, radi provjere njegove kulturne vrijednosti;
- 20) revitalizacija je sprovođenje mjera zaštite radi vraćanja prvobitne ili davanja nove odgovarajuće namjene, odnosno funkcije kulturnom dobru;
- 21) umjetnina je djelo likovne ili primijenjene umjetnosti;
- 22) valorizacija je stručna i naučna ocjena svojstava, osobenosti i značaja dobra, radi utvrđivanja kulturne vrijednosti i statusa kulturnog dobra;
- 23) znamenito mjesto je prostor na kojem se zbio značajni događaj ili prostor koji je prepoznatljiv po nekoj istaknutoj ličnosti;
- 24) zaštićena okolina je prostor oko nepokretnog kulturnog dobra koji je od neposrednog značaja za njegovo postojanje, zaštitu, korišćenje, izgled, očuvanje i istraživanje, kao i za njegov istorijski kontekst, tradicionalni ambijent i vizuelnu dostupnost.

III. USPOSTAVLJANJE ZAŠTITE, KATEGORIJE I REGISTROVANJE KULTURNIH DOBARA

Član 26

- (1) Rješenje o utvrđivanju statusa kulturno dobro, zavisno od vrste kulturnog dobra, sadrži:
 - 1) osnovne podatke o kulturnom dobru (naziv, vrsta, mjesto gdje se nalazi i identifikacione oznake);
 - 2) opis izgleda i stanja kulturnog dobra i pojedinih njegovih djelova;
 - 3) opis granica nepokretnog kulturnog dobra i granica njegove zaštićene okoline i objekata koji se u njoj nalaze;
 - 4) podatke o vlasniku i držaocu kulturnog dobra i zaštićene okoline nepokretnog kulturnog dobra (ime i prezime, prebivalište i boravište za fizičko lice, odnosno naziv i sjedište za pravno lice);
 - 5) detaljan opis svojstava i osobenosti kulturnog dobra za koje je utvrđeno da predstavljaju kulturnu vrijednost;
 - 6) kategoriju kulturnog dobra;
 - 7) podatke o objektu u kojem se trajno čuva ili izlaže pokretno kulturno dobro;
 - 8) mjere zaštite, namjenu i način čuvanja, održavanja i korišćenja kulturnog dobra, a za nepokretno kulturno dobro i njegove zaštićene okoline.
- (2) Ako se kulturno dobro sastoji od više djelova na kojima više lica ima pravo svojine, u rješenju o utvrđivanju statusa kulturno dobro se, umjesto podataka o vlasniku i držaocu dobra, konstatuje vlasništvo više lica.
- (3) Sastavni dio rješenja o utvrđivanju statusa nepokretno kulturno dobro je grafički prikaz osnove kulturnog dobra, kao i granica njegove zaštićene okoline i objekata koji se u njoj nalaze, sa katastarskim oznakama i spisak pokretnih predmeta koji sa nepokretnim kulturnim dobrom čine umjetničku, istorijsku, vizuelnu ili funkcionalnu cjelinu.
- (4) Sastavni dio rješenja o utvrđivanju statusa pokretno kulturno dobro, koje je zbirka predmeta ili primjeraka, čini spisak predmeta sa identifikacionim oznakama, fotografijama i opisom svakog pripadajućeg predmeta.

IV. REŽIM ZAŠTITE KULTURNIH DOBARA

Član 47

- (1) Ako se kulturno dobro prodaje na aukciji, organizator aukcije je dužan da, najkasnije 30 dana prije dana održavanja aukcije, obavijesti Ministarstvo o mjestu i vremenu održavanja aukcije i početnoj cijeni kulturnog dobra.
- (2) Država, odnosno opština može iskoristiti pravo preče kupovine do završetka aukcijske prodaje, prihvatanjem kupoprodajne cijene koja je utvrđena, odnosno postignuta na aukciji.

Član 52

- (1) Kulturno dobro ne može se trajno iznijeti u inostranstvo, osim u slučaju razmjene u skladu sa članom 42 stav 2 ovog zakona.
- (2) Kulturno dobro može se privremeno iznijeti u inostranstvo, radi prezentacije, ekspertize ili sprovođenja mjera tehničke zaštite.
- (3) Odobrenje za trajno i privremeno iznošenje kulturnog dobra u inostranstvo izdaje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Uprave i nadležne matične ustanove kulture.
- (4) Ako podnosilac zahtjeva za privremeno iznošenje kulturnog dobra nije vlasnik ili držalac kulturnog dobra, uz zahtjev za iznošenje kulturnog dobra podnosi se saglasnost vlasnika, odnosno držaoca kulturnog dobra.

(5) Ministarstvo može da, prije izdavanja odobrenja iz stava 3 ovog člana, zatraži da podnosilac zahtjeva da odgovarajuću garanciju za slučaj oštećenja, uništenja ili nestanka iznijetog kulturnog dobra, osiguranjem na procijenjeni iznos vrijednosti kulturnog dobra, polaganjem novčanog depozita u banci ili na drugi odgovarajući način.

(6) Bliže uslove i način izdavanja odobrenja za privremeno iznošenje kulturnih dobara i obrazac odobrenja propisuje Ministarstvo, u skladu sa pravilima Evropske Unije.

V. MJERE ZAŠTITE KULTURNIH DOBARA

Član 82

(1) Nosilac odobrenja za istraživanje, zavisno od vrste istraživanja, dužan je da:

- 1) odredi lice koje će vršiti stručni nadzor nad istraživačkim radovima;
- 2) u toku vršenja istraživanja redovno i uredno vodi dokumentaciju o izvršenim istraživačkim radovima i preduzetim mjerama zaštite;
- 3) preduzme potrebne mjere za fizičko i tehničko obezbijedenje područja, objekta i nalaza tokom i nakon istraživanja;
- 4) povremeno informiše javnost o toku istraživanja;
- 5) omogućiti zainteresovanim stručnjacima i naučnicima da razgledaju nalazišta i nalaze;
- 6) u roku od 60 dana od isteka roka za vršenje istraživanja dostavi Upravi preliminarni izvještaj o izvršenom istraživanju;
- 7) u roku od jedne godine od isteka roka za vršenje istraživanja dostavi Upravi konačni izvještaj, sa kompletnom dokumentacijom, o izvršenom istraživanju;
- 8) u roku od tri godine od isteka roka za vršenje istraživanja objavi rezultate istraživanja;
- 9) u roku od godinu dana od isteka roka za vršenje istraživanja preda pokretne nalaze subjektu koji odredi Vlada.

(2) Stručni nadzor nad istraživačkim radovima može da vrši lice koje ima istraživačku licencu.

Član 84

(1) Istraživačka licenca je dokaz o stručnim referencama pravnog i fizičkog lica za vršenje istraživačkih radova i sprovođenje mjera zaštite.

(2) Istraživačku licencu iz stava 1 ovog člana izdaje i oduzima Ministarstvo.

(3) Istraživačka licenca može se izdati pravnom licu koje je registrovano za istraživanje i koje ima u radnom odnosu ili u članstvu najmanje tri lica sa odgovarajućom visokom stručnom spremom, od kojih najmanje jedno lice sa istraživačkom licencom.

(4) Istraživačka licenca može se izdati fizičkom licu koje ima odgovarajuću stručnu spremu, tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit za istraživača.

(5) Bliže uslove i način sticanja i oduzimanja istraživačkih licenci, kao i sadržaj i način vođenja evidencije izdatih istraživačkih licenci propisuje Ministarstvo.

Član 90

(1) Studija zaštite, zavisno od vrste planskog dokumenta, sadrži:

- 1) tekstualni i grafički prikaz nepokretnih kulturnih dobara, potencijalnih arheoloških lokaliteta, prostora sa izraženim ambijentalnim vrijednostima i njihove okoline, na području koje je obuhvaćeno planskim dokumentom;
- 2) režim i mjere zaštite, očuvanja i unaprijeđenja kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline;
- 3) konzervatorske uslove za projektovanje radova za sprovođenje konzervatorskih mjera na nepokretnim kulturnim dobrima.

(2) Studiju zaštite donosi Uprava, a njena izrada se može povjeriti pravnom licu koje ima konzervatorsku licencu.

(3) Režim i mjere zaštite iz stava 1 tačka 2 ovog člana obuhvataju, naročito:

- 1) namjenu, način čuvanja, održavanja, korišćenja i zaštite kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline;
- 2) mjere zaštite potencijalnih arheoloških lokaliteta i prostora sa izraženim ambijentalnim vrijednostima;
- 3) procjenu potrebnih arheoloških, konzervatorskih i drugih istraživanja;
- 4) predloge za uklanjanje ili promjenu namjene objekata čije postojanje ili korišćenje ugrožava istraživanja, zaštitu ili korišćenje kulturnog dobra;
- 5) potrebne konzervatorske mjere za očuvanje i revitalizaciju kulturnog dobra;
- 6) obnovu narušenog kulturnog pejzaža.

(4) Konzervatorski uslovi iz stava 1 tačka 3 ovog člana sadrže detaljan opis stanja, gabarita i izgleda kulturnog dobra, vrste materijala i tehniku izvođenja radova za koje je potrebna građevinska dozvola.

Član 102

(1) Za izradu konzervatorskog projekta za sprovođenje konzervatorskih mjera na pokretnom kulturnom dobru i za izvođenje radova na nepokretnom kulturnom dobru za koje se ne izdaju urbanističko-tehnički uslovi, Uprava, na zahtjev vlasnika, odnosno držaoca kulturnog dobra, izdaje konzervatorske uslove.

(2) Konzervatorski uslovi iz stava 1 ovog člana, zavisno od vrste kulturnog dobra i planiranih radova, sadrže vrstu konzervatorske mjere, elemente iz člana 90 stav 4 ovog zakona i druge uslove kojima se obezbjeđuje autentičnost i integritet kulturnog dobra.

Član 103

(1) Konzervatorski projekat je tehnička dokumentacija za sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru.

(2) Konzervatorski projekat, zavisno od vrste kulturnog dobra, mogu da izrađuju javne ustanove za zaštitu kulturnih dobara i druga pravna i fizička lica koja imaju konzervatorsku licencu.

(3) Saglasnost na konzervatorski projekat daje Uprava, na zahtjev vlasnika, odnosno držaoca kulturnog dobra.

(4) Prije izrade konzervatorskog projekta vrše se sva potrebna istraživanja.

Član 105

(1) Vlasnik, odnosno držalac kulturnog dobra dužan je da odredi lice koje će vršiti stručni nadzor nad izvođenjem radova na kulturnom dobru.

(2) Izvođač radova je dužan da odredi lice koje će rukovoditi izvođenjem radova na kulturnom dobru.

(3) Stručni nadzor i rukovođenje radovima na kulturnim dobrima može da vrši lice koje ima odgovarajuću konzervatorsku licencu.

Član 106

(1) Konzervatorska licenca je dokaz o stručnim referencama pravnog i fizičkog lica za izradu studije zaštite i konzervatorskog projekta i za sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima.

(2) Licencu iz stava 1 ovog člana izdaje i oduzima Ministarstvo.

(3) Konzervatorska licenca se može izdati pravnom licu koje je registrovano za izvođenje radova na kulturnim dobrima i koje ima u radnom odnosu ili u članstvu najmanje tri lica sa odgovarajućom visokom stručnom spremom, od kojih najmanje jedno lice sa konzervatorskom licencom.

- (4) Konzervatorska licenca se može izdati fizičkom licu koje ima odgovarajuću visoku stručnu spremu, tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit za obavljanje konzervatorske djelatnosti.
- (5) Bliže uslove i način izdavanja i oduzimanja konzervatorske licence, kao i sadržaj i način vođenja evidencije izdatih konzervatorskih licenci propisuje Ministarstvo.

VI. PRAVA I OBAVEZE VLASNIKA I DRŽALACA KULTURNIH DOBARA

Član 119

- (1) Subjekat koji upravlja kulturnim dobrom u državnoj svojini i vjerska zajednica dužni su da, u skladu sa prirodom i namjenom kulturnog dobra i organizacijom svoga rada, omoguće pojedinačni i kolektivni pristup kulturnom dobru koje posjeduju.
- (2) Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da, na zahtjev javne ustanove za zaštitu kulturnih dobara, privremeno ustupe kulturno dobro koje posjeduju radi prezentacije javnosti.
- (3) Vlasnik, odnosno držalac kulturnog dobra u privatnoj svojini dužan je da najmanje dva puta u toku godine omogući pristup javnosti kulturnom dobru koje posjeduje.
- (4) Ukoliko pristup pokretnom kulturnom dobru u privatnoj svojini nije moguće ostvariti na mjestu gdje se ono nalazi, vlasnik, odnosno držalac je dužan da omogući njegovu prezentaciju u javnoj ustanovi za zaštitu kulturnih dobara.
- (5) Vlasnik, odnosno držalac kulturnog dobra može ustanoviti naknadu za pristup kulturnom dobru, osim u slučajevima iz člana 119 stav 1 ovog zakona.
- (6) Kriterijume za utvrđivanje visine naknade za pristup kulturnom dobru utvrđuje Vlada.

IX. NADZOR NAD SPROVOĐENJEM ZAKONA

Član 131

- (1) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo i Uprava preko inspektora za kulturnu baštinu i inspektora za kulturna dobra (u daljem tekstu: inspektor).
- (2) Ministarstvo vrši inspekcijski nadzor u pogledu primjene odredbi ovog zakona koje se odnose na uspostavljanje zaštite kulturnih dobara i vođenje Registra.
- (3) Uprava vrši inspekcijski nadzor u odnosu na stanje kulturnih dobara, režim i mjere zaštite i prava i obaveze vlasnika i držalaca kulturnih dobara.

X. KAZNENE ODREDBE

Član 134

- (1) Novčanom kaznom od pedesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice koje je vlasnik kulturnog dobra, ako:
- 1) otuđi kulturno dobro, a prvo ga ne ponudi državi (član 46 stav 1);
 - 2) kulturno dobro otuđi drugom licu pod povoljnijim uslovima od uslova koje je ponudilo državi (član 46 stav 3);
 - 3) ugovor o otuđivanju kulturnog dobra ne zaključi u pisanoj formi ili ga ne dostavi Upravi (član 49 stav 1).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice koje je vlasnik kulturnog dobra novčanom kaznom od petostrukog do desetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 135

(1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice ili preduzetnik koje je organizator aukcijske prodaje kulturnog dobra, ako ne obavijesti Ministarstvo u propisanom roku o mjestu i vremenu održavanja aukcije i o početnoj prodajnoj cijeni kulturnog dobra (član 47 stav 1).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice koje je organizator aukcije novčanom kaznom od dvostrukog do desetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 136

(1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice ili preduzetnik koje je prodavac ili posrednik u kupoprodaji kulturnog dobra, antikviteta ili umjetnina, ako:

1) kupcu ne predoči da je predmet kupoprodaje kulturno dobro, dokaz o vlasništvu na kulturnom dobru ili dokaz da je Ministarstvo obaviješteno o prodaji kulturnog dobra (član 50 stav 1);

2) ne vodi evidenciju o porijeklu, prodajnoj cijeni i kupcima antikviteta i umjetnina (član 51 stav 1 tačka 1);

3) sa kupcem antikviteta ili umjetnine ne zaključi ugovor u pisanoj formi (član 51 stav 1 tačka 3);

4) ne obavijesti Upravu o prometu antikviteta i umjetnina (član 51 stav 1 tačka 4).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od dvostrukog do desetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 137

(1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice koje je nosilac odobrenja za arheološko ili konzervatorsko istraživanje, ako:

1) ne odredi lice koje će vršiti stručni nadzor nad istraživačkim radovima (član 82 stav 1 tačka 1);

2) ne vodi redovno i uredno dokumentaciju o izvršenim istraživačkim radovima i preduzetim mjerama zaštite (član 82 stav 1 tačka 2);

3) ne obezbijedi čuvanje i održavanje nalazišta i nalaza (član 82 stav 1 tačka 3);

4) ne informiše povremeno javnost o toku istraživanja (član 82 stav 1 tačka 4);

5) ne omogući zainteresovanom stručnom licu ili naučniku razgledanje nalazišta i nalaza (član 82 stav 1 tačka 5);

6) u roku od 30 dana od završetka istraživanja ne dostavi Upravi preliminarne izvještaj o izvršenom istraživanju (član 82 stav 1 tačka 6);

7) po završetku istraživanja u propisanom roku ne dostavi Upravi konačni izvještaj o izvršenom istraživanju, sa kompletnom dokumentacijom (član 82 stav 1 tačka 7);

8) u propisanom roku ne objavi rezultate o arheološkom istraživanju (član 82 stav 1 tačka 8);

9) u propisanom roku ne preda pokretne nalaze javnoj ustanovi za zaštitu kulturnih dobara koju odredi Uprava (član 82 stav 1 tačka 9).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od dvostrukog do desetostrukog iznosa minimalne zrade u Crnoj Gori.

Član 138

(1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne prijavi Upravi u roku od osam dana kulturno dobro koje je unijelo ili uvezlo u Crnu Goru (član 55);

2) koristi kulturno dobro za namjene koje nije odobrila Uprava (član 57 stav 1);

3) upotrijebi kulturno dobro ili njegov prepoznatljiv dio za reklamu, kao element firme, za izradu suvenira, filmskog ili fotografskog materijala ili u druge komercijalne svrhe, na način koji ugrožava njegov integritet ili bez odobrenja Uprave (član 58 stav 1);

4) na komercijalnu kopiju kulturnog dobra ne stavi oznaku "kopija", naziv kulturnog dobra, period i lokalitet iz kojeg potiče (član 58 stav 4);

5) vrši arheološko istraživanje ili konzervatorsko istraživanje koje zadire u integritet kulturnog dobra, bez odobrenja Uprave (član 81 stav 1);

6) sprovodi konzervatorske mjere na kulturnom dobru mimo konzervatorskog projekta na koji je Uprava dala saglasnost (član 101 stav 1);

7) ne odredi lice koje će vršiti stručni nadzor nad izvođenjem radova na kulturnom dobru (član 105 stav 1);

8) ne odredi lice koje će rukovoditi izvođenjem radova na kulturnom dobru (član 105 stav 2),

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od petostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 139

(1) Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice koje je pronalazač kulturnog dobra, ako:

1) ne prekine radove i ne obezbijedi nalazište, odnosno nalaze od eventualnog oštećenja, uništenja i od neovlašćenog pristupa drugih lica (član 87 stav 1 tačka 1);

2) ne prijavi odmah nalazište, odnosno nalaz Upravi, najbližoj javnoj ustanovi za zaštitu kulturnih dobara, organu uprave nadležnom za poslove policije ili organu uprave nadležnom za poslove sigurnosti na moru (član 87 stav 1 tačka 2);

3) ne sačuva otkrivene predmete na mjestu nalaženja u stanju u kojem su nađeni do dolaska ovlašćenih službenih lica (član 87 stav 1 tačka 3);

4) ne saopšti sve relevantne podatke u vezi sa mjestom i pronalaženjem nalaza u vrijeme otkrivanja i o okolnostima pod kojima su otkriveni (član 87 stav 1 tačka 4).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od dvostrukog do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

Član 140

(1) Novčanom kaznom od dvadestostrukog do dvjestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice koje je vlasnik ili držalac kulturnog dobra, ako:

1) u propisanom roku ne prijavi Upravi promjenu na kulturnom dobru (član 116);

2) kulturno dobro ne čuva, pravilno ne koristi, ne održava redovno ili ne sprovodi blagovremeno druge propisane ili utvrđene mjere zaštite (član 117 st. 1 i 3);

3) ne dopusti Upravi i drugom licu koje ima odobrenje Uprave da pregleda, evidentira, dokumentuje, istražuje ili snima kulturno dobro, uzima uzorke materijala i sprovodi utvrđene mjere zaštite (član 118 stav 1);

4) ne omogući pristup kulturnom dobru (član 119 st. 1 i 3);

5) ne ustupi kulturno dobro javnoj ustanovi za zaštitu kulturnih dobara radi prezentacije javnosti na značajnoj kulturnoj manifestaciji (član 119 stav 2).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od petostrukog do dvadestostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.

OBRAZLOŽENJE RAZLOGA ZBOG KOJIH NIJE SPROVEDENA JAVNA RASPRAVA

Na osnovu člana 4 stav 2 alineja 3 Uredbe o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona ("Službeni list Crne Gore", broj 12/12), Ministarstvo kulture, u postupku pripreme Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara, nije sprovelo javnu raspravu.

S obzirom na to da je obim izmjena i dopuna navedenog zakona, takav da se njima ne narušava osnovni koncept Zakona, predlagač je smatrao da sprovođenje javne rasprave nije potrebno.

Ovo posebno, iz razloga, što predložene izmjene i dopune koncepcijski i sadržinski, odgovaraju upodobljavanju sa novim propisom o upravnom postupku, tehničkom i suštinskom usaglašavanju sa ostalim odredbama zakona, te usvajanju preporuka iz Giljotine propisa, a posebno u pogledu izbjegavanja zloupotreba u praksi, imajući u vidu prepoznate probleme u sprovođenju pojedinih odredbi zakona, te slična zakonska rješenja iz drugih oblasti.

Osim usaglašavanja sa novim Zakonom o upravnom postupku, mijenja se rok za donošenje rješenja o utvrđivanju statusa kulturno dobro spomenicima kulture, te rok za utvrđivanje granica zaštićene okoline, imajući u vidu da je praksa pokazala da dosadašnji rok od 3 godine nije dovoljan da se izvrši revalorizacija svih spomenika kulture i utvrde navedene granice, od strane Uprave za zaštitu kulturnih dobara.

Predloženim izmjenama i dopunama, predviđeno je donošenje dva nova podzakonska akta, kako bi se olakšalo sprovođenje zakonskih odredbi i usklađivanje dva važeća.

Shodno izloženom, Ministarstvo kulture je procijenilo da nije potrebno sprovesti javnu raspravu.